

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Pulkka, Eeva-Kaisa 2022. Simulaattori avaa poikimisen saloja. KMvet 1, 24 - 25.

Simulaattori on päältä kokonaan avoin ja vasikan asettaminen eri asentoihin helppoa. Simulaattorin ympärille sopii useita katsojia seuraamaan työskentelyä.

Simulaattori avaa poikimisen saloja

■ Teksti ja kuvat: Eeva-Kaisa Pulkka

Jokainen vasikan asentovirhettä oikonut lienee toivonut, että voisi nähdä eikä vain tunnustella ja toimia sokkona. Simulaattorissa sisälle voi nähdä.

Poikimasimulaattori on muovinen lehmän runko ja vasikka. Se avaa näkymän lehmän sisälle. Vasikka voidaan asettaa simulaattoriin erilaisiin asentoihin ja poittaja voi harjoitella avustamista todelliseen tilanteeseen verraten mahdollisuudella nähdä vasikan asento. Se toimii virheasentojen oikaisun ja

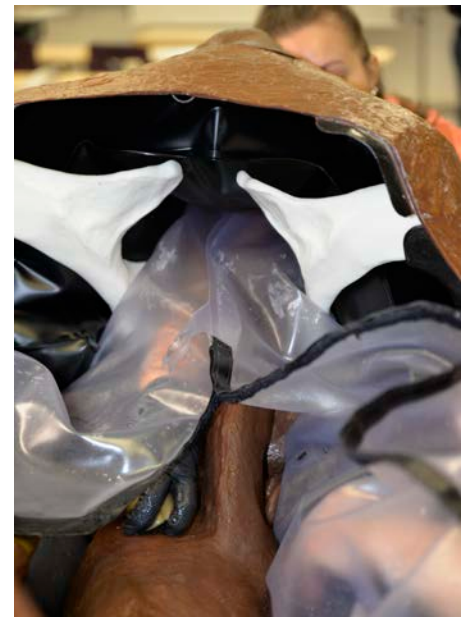
poikima-avun opastajana niin vasta-alkajille kuin konkareille.

Simulaattoriharjoittelun parasta antia on oman tekemisen ohella toisen työskentelyn seuraaminen. Käsituntuman näkeminen omin silmin auttaa ymmärtämään asentoja ja niiden korjaamisen tapoja.

Tuottajille ja karjanhoitajille koulutusta pitänyt eläinlääkäri **Virpi Seppänen** sanoo simulaattoriharjoittelun auttavan hahmottamaan virheasentoja paremmin ja siten oppimaan niiden oikaisemista.

”Asennon hahmottamista auttaa, kun toinen samalla kertoo, miten vasikka on ja mitä käsillä pitäisi tavoitella”, hän sanoo.

Viime kesänä Savonia-ammattikorkeakoululle Iisalmeen hankitulla simulaattorilla, Sharlene-lehmällä ja Toronto-vasikalla, harjoittelivat tuottajat, lomittajat, karjanhoitajat

Simulaattorin lantio-osa on tehty mahdollisimman samanlaiseksi kuin lehmällä, jotta hankala poikiminen on sitä myös simulaattorissa.

ja agrologiopiskelijat pitivät koulutusta varsin hyödyllisenä. Simulaattori antoi uutta myös kokeneille poi'ittajille.

Koulutuksessa osallistujat saivat asetella vasikan virheasentoon, jollaiseen itse olivat törmänneet ja saaneet mahdollisesti oikaistuakin. Vaikka supistukset puuttuvat ja vasikka pysyy paikallaan, ei hankalan asennon oikaisu ole kokeneillekaan poi'ittajalle helppoa ja nopeaa.

Omien taitojen rajat

Eläinlääkärin opetuksen ohella koulutusten tärkeänä antina on osallistujien kesken syntyvä keskustelu erilaisista poikimisista, niiden hankaluuksista ja kotikonsteista niiden ratkaisemiseksi. Myös omien taitojen ja mahdollisuuksien rajat on tärkeä tunnistaa ja tunnustaa.

”On hyvin tärkeä ymmärtää, milloin ei enää kannata yrittää selvittää vaikeasta poikimisesta omin avuin. Eläinlääkäri on syytä kutsua paikalle ajoissa. Kun lehmä ja avustajat ovat vielä voimissaan, paranevat emän ja vasikan selviytymismahdollisuudet”, Sepänen tarkentaa.

Simulaattorilla virheasentoa voi yrittää oikaista onnistumiseen saakka, mutta oikeassa tilanteessa on syytä luovuttaa huomattavasti aiemmin ja kutsua apua.

Eläinlääkäreitä tarvitaan monissa apuvälinein tehtävissä poikimisissa antamaan kivunlievitys, vaimentamaan supistuksia ja tarvittaessa myös rauhoittamaan levoton eläin. Joidenkin apuvälineiden käyttö lisää

Kädessä tuntuu jalka, mutta taka- vai etujalka ja ylettyykö käsi sorkkaan?

kohtun repeämän riskiä ja eläinlääkärin käyttämien lääkkeiden ja tekniikan avulla riski on paremmin hallittavissa.

Opiskelijoiden kanssa harjoittelu aloitetaan tunnustelemalla vasikan normaali-asento synnytyskanavassa ja jatketaan siitä virheasentojen tunnistamiseen sekä omien voimien ja taitojen hahmottamiseen. Opetus aloitetaan perusteista, sillä opiskelijoiden kokemus poikimisista vaihtelee paljon.

Koulutusta kaikille

Laitteena poikimasimulaattori on lehmän runko, jossa on poistettava kansi. Vasikka makaa kohdussa ilmatäyteisen pussin päällä ja pussin täyteisyyttä säätämällä voi vasikan saada korkeammalle tai syvemmälle kohtuun. Lehmän rungossa on synnytyskanava lantion luineen ja rakenne on varsin todentuntuinen.

Myös vasikka vastaa normaalia vasikkaa kooltaan ja painoltaan. Vain eläinten liike ja supistukset puuttuvat, mikä helpottaa avustamista ja virheasennon oikaisua oikeaan tilanteeseen verrattuna. Harjoittelussa käytetään samanlaista liukastetta kuin oikeassa poikimisessa ja simulaattori puhdistetaan jokaisen koulutuksen jälkeen.

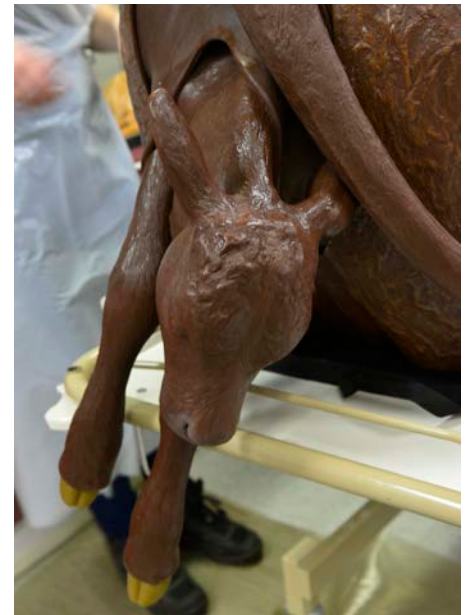
Simulaattorilla voi harjoitella virheasentojen korjaamista ja vetoavun antamista sekä sellaisten apuvälineiden käyttöä, jotka ovat tilanväen itsensä käytettävissä.

Poikimasimulaattori on Savonia-ammattikorkeakoululla Iisalmissa ja sillä järjestetään poikima-apukoulutuksia kiinnostu-

neille. Koulutuksen voi myös tilata ryhmälleen. Neljän tunnin koulutuksessa on lyhyt teoriaosuus ja pääpaino on käytännön harjoittelussa.

Kaikki Savonian agrologiopiskelijaryhmät saavat halutessaan opetusta simulaattorilla aiheeseen liittyvillä opintojaksoilla. □

Kirjoittaja on agronomi, MMM ja thi-asiantuntija Savonia-ammattikorkeakoulussa.

Sharlenen poi'itus on voiton puolella, Toronto-vasikka on jo lähes kokonaan syntynyt.